



UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRAS

Kaip vertinsime mokinių pasiekimus:

lietuvių kalbos ugdymo turinio atnaujinimas ir pasiekimų patikrinimas (PUBP ir PUPP)

Zita Nauckūnaitė, LEU, UPC



ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

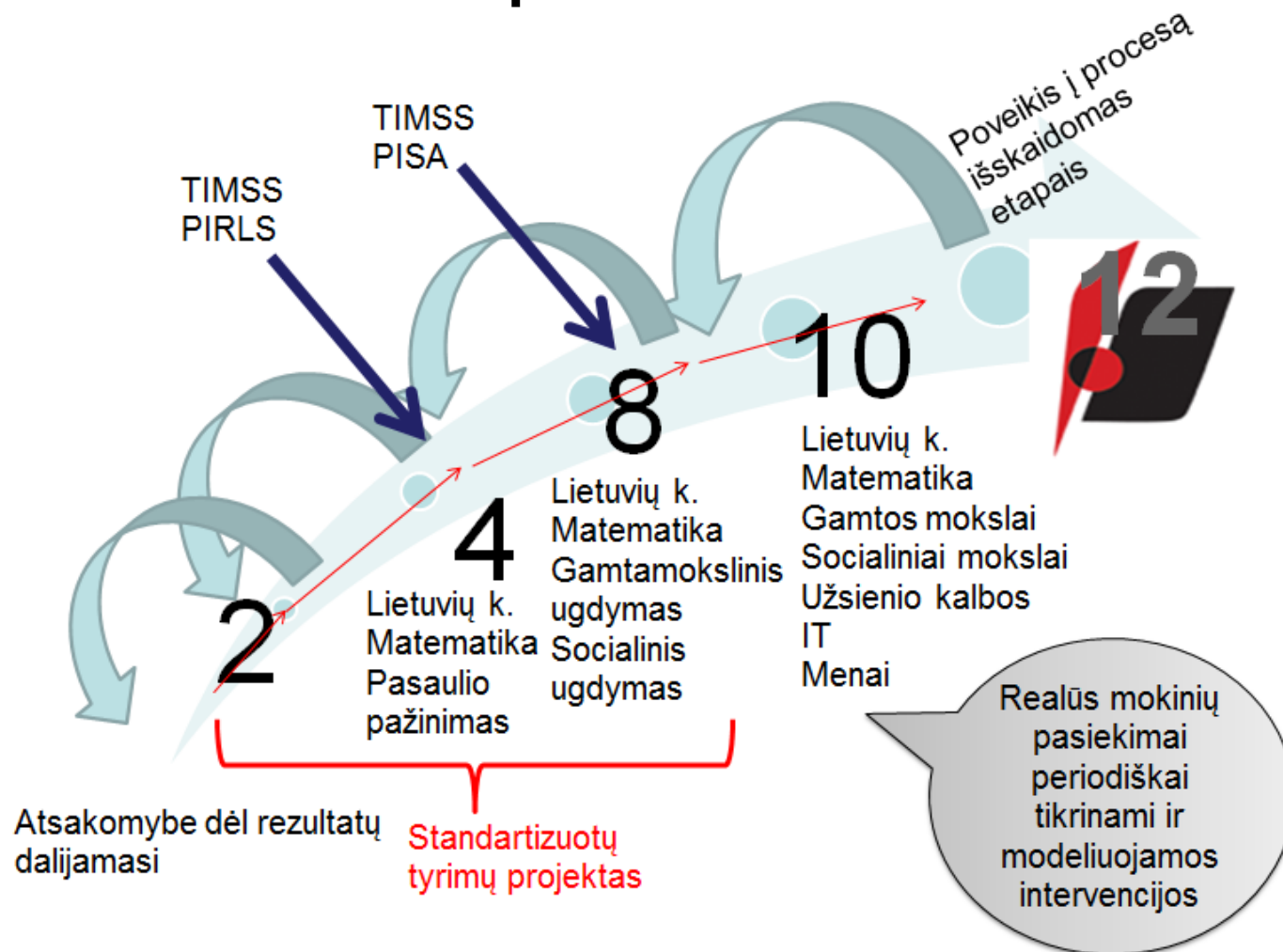


UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

2015 m. rugpjūčio 28 d.



Struktūriniai sprendimai: vertinimas



Mūsų tikslai

1. Aptarti LKL įskaitos programos keitimus.
2. Nustatyti 10 klasėje tikrintinus kalbos gebėjimus.
3. Pradėti diskusiją dėl būsimo lietuvių kalbos ir literatūros PUPP.





Kodėl ir kas keičiama?

LKL ĮSKAITOS PROGRAMA



ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA



UGDYMO
PLĖTOS
CENTRAS

Zita Nauckūnaitė

Kodėl keičiama LKL įskaitos programa?

1. Dėl nesibaigiančių pranešimų apie temų **pirkimus**.
2. Dėl dalies mokinių **nenatūralaus** kalbėjimo.
3. Dėl įskaitos **atitolimo** nuo programos privalomos dalies.
4. Dėl mokytojų prašymų sustiprinti **pasirengimo** kalbai vertinimą ir palengvinti **klausinėjimo** dalį.



Kas keičiama?

„8. Vadovaudamiesi Bendrąja programa mokiniai su mokytoju **sukonkretina** arba **papildo** Nacionalinio egzaminų centro pateiktas temų formuluotes arba sudaro savo temas, kurios gali būti suformuluotos atsižvelgiant ir į mokinių atliktus tiriamuosius darbus, ir į regiono ypatumus.“

Kas keičiama?

„9. Įskaitos temos iki sausio 15 d. mokykloms pateikiamos duomenų perdavimo sistema **KELTAS**. Mokinys, remdamasis įvairiais šaltiniais, konsultuodamasis su mokytoju, rengia temos medžiagą ir kalbos planą. Ne vėliau kaip prieš savaitę iki įskaitos mokinys pristato mokytojui savo kalbos planą (pavyzdys skelbiamas Nacionalinio egzaminų centro puslapyje) ir parengtą temos medžiagą.“

Kas keičiama?

„10. Kalbėjimo metu mokinys gali naudotis **planu**, grožinės ir negrožinės literatūros **kūriniais**, parengta temos **medžiaga**, kurią prieš įskaitą pristatė mokytojai. Mokinio kalbos planas pridedamas prie įskaitos vertinimo protokolo.“

Kas keičiama?

„11. Įskaitos metu mokinys turėtų kalbėti apie 10 min. (10 ± 2 min.) ir atsakyti į klausimus. **Citavimas** turi būti tikslingas ir neužimti daugiau nei 1/3 kalbėjimo laiko.“

Kas keičiama?

„11. Įskaitos metu mokinyš turėtų kalbėti apie 10 min. (10 ± 2 min.) ir atsakyti į klausimus. **Citavimas** turi būti tikslingas ir neužimti daugiau nei 1/3 kalbėjimo laiko.“



Kas keičiama?

„12.2. Mokinio viešąjį kalbėjimą pagal nustatytus kriterijus vertina mažiausiai du lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai; vienas iš jų **gali būti** mokinį mokantis mokytojas.“

Kas keičiama?

Rengimasis kalbai

- Medžiagos rinkimas kryptingas. Ji nuosekliai ir tinkamai dokumentuojama.
- Į mokytojo pastabas reaguojama.
- Kalbos planas ir surinkta medžiaga pristatyti laiku. Pristatyta medžiaga atspindi rengimosi kalbai eigą.

3

Kas keičiama?

Turinys

- Tema puikiai suvokta, tinkamai plėtojama / Tekstai analizuojami tinkamai ir išsamiai.
- Teiginiai išsamiai pagrįsti / iliustruoti. Pateikiami tikslūs faktai.
- Požiūris aiškus, argumentuotas. Demonstruojamas kultūrinis išprusimas.
- Sąvokos vartojamos tiksliai ir tinkamai.

6–5

Kas keičiama?

Kalbos organizavimas

- Įžanga aiškiai nusako kalbėjimo temą / tikslą / tekstų analizės kryptį.
- Kalba patraukia klausytojų dėmesį, yra tinkamai struktūruojama, logiška.
- Minčių siejimo priemonės ir iliustracinė medžiaga (citos, pavyzdžiai) naudojama sklandžiai ir tikslingai.
- Išvados natūraliai kyla iš įrodymų / tekstų nagrinėjimo.

3

Kas keičiama?

Santykis su klausytojais, kalbėjimo natūralumas

- Laikysena ori ir pagarbi. Su klausytojais bendraujama. Kalbama natūraliai (tema svarstoma komunikaciniu būdu, sakytine kalbos forma).
- Į klausimus atsakoma korektiškai ir aiškiai.

3

Kas nekinta?

Kalbos vartojimas

- Kalbama reikiamu garsumu, intonacija tinkama, tarimas / kirčiavimas aiškus ir taisyklingas; gali pasitaikyti viena kita tarties / kirčiavimo klaida.
- Žodynas tikslus ir turtingas, tinkamas temai ir pasirinktam kalbėjimo stiliui.
- Kalba gramatiškai taisyklinga ir sklandi.

5



Ką / ko norime pasiekti?

PASIEKIMŲ PATIKRINIMAS 10 KLASĖJE



Ką tikrinsime?



➤ Kalbėjimą?



Klausymą(si)?

➤ Skaitymą?

➤ Rašymą?



PUBP, 2015

Konkrečiai apibrėžta,
ką mokiniai turi mokėti
baigę kiekvieną koncentrą:
6, 8, 10 klases.



PUBP, 2015

Ugdymo
turinys
5–10 kl.

- Kalbos sistemos pažinimas
- Kalbos vartojimo ugdymas
- Literatūrinis (kultūrinis) ugdymas



Mokymosi pasiekimai, baigus 10 klasę

KALBĖJIMAS IR KLAUSYMAS

- Komunikavimas
- Pristatymas

SKAITYMAS IR RAŠYMAS

- Teksto suvokimas
- Literatūros (kultūros) pažinimas
- Teksto kūrimas

KALBOS PAŽINIMAS

- Kalba kaip socialinis kultūrinis reiškiny
- Fonetikos, kirčiavimo ir morfologijos žinių taikymas, taisyklinga tartis ir rašyba
- Sintaksės žinių taikymas, taisyklinga skyryba



Dirbame visi kartu...

Tai svarbu!

- 1)
- 2)
- 3)
-

Kaip patikrinti?

.....
.....



KALBĖJIMAS IR KLAUSYMAS

Komunikavimas

- Kalbėdami ir rašydami laikosi bendrinės kalbos normų...
- ...**pokalbiuose** kelia problemas, **svarsto**... pateikdami argumentų.
- **Vertina**... **teksto** turinį, raišką, poveikį...
- Geba **apibendrinti** ir **interpretuoti**
- Geba **kalbėti viešai**...

KALBĖJIMAS IR KLAUSYMAS

Pristatymas

- Geba atmintinai **deklamuoti** poeziją, trumpą prozos tekstą, dramos ištraukas.
- Pasirengia **viešajai kalbai** ir ją pasako.
- Parengia **pranešimą** su vaizdine medžiaga *iš tiriamųjų kalbos arba literatūros darbų.*
- **Pristato perskaitytą knygą...**



SKAITYMAS IR RAŠYMAS

Teksto suvokimas

- Geba **apibūdinti tekstus žodžiu ir raštu, atpasakoja ir pateikia santrauką, komentuoja, prieštarauja, kuria interpretacijas...**
- Geba nustatyti esminius žodžius (frazes), **susieti** jų perteikiamas idėjas su anksčiau skaitytais teksta, **formuluoti ir argumentuoti savo įžvalgas...**
- Geba **paaiškinti** ir tikslingai **vartoja** leksines, sintaksines ir fonetines stiliaus figūras, retorines raiškos priemones...

SKAITYMAS IR RAŠYMAS

Literatūros (kultūros) pažinimas

- **Aptaria** lietuvių tautosakos, Antikos, Biblijos, Viduramžių vaizdinių ir siužetų turinį, paaiškina jų interpretacijas klasikinėje ir šiuolaikinėje literatūroje.
- **Aptaria** perskaitytus **kūrinius** susiedami juos su šiuolaikine kultūra ir jos reiškiniiais, savo ir bendruomenės gyvenimo problemomis.

SKAITYMAS IR RAŠYMAS

Kūrinio visumos supratimas

- **Nagrinėja** tekstus, siedami su rašytojo biografija ir jo gyvenama epocha...
- Analizuoja, **lygina** tekstus, juos **vertina** ir **apibendrina** savo įžvalgas.
- Nustato teksto tipiškas ir individualias savybes, **sieja** turinį ir formą.
- **Diskutuoja** apie kūrinyje svarstomas temas ir problemas.



SKAITYMAS IR RAŠYMAS

Teksto analizė ir interpretacija

- **Analizuoja ir interpretuoja** poezijos kūrinius, apibūdina jų poetiką ...
- **Nusako** prozos ir dramos kūrinių temą, **suformuluoja** keliamas problemas ir pagrindines idėjas, apibūdina pasakotojo poziciją, situacijas, veikėjų charakterius, kompoziciją ir kalbos vartojimo ypatumus.

SKAITYMAS IR RAŠYMAS

Literatūros teorijos sąvokų vartojimas

- Analizuodami kūrinius žodžiu ir raštu **vartoja sąvokas** ir jas sieja su kūrinio prasmių aiškinimu ir žanrinėmis ypatybėmis.



SKAITYMAS IR RAŠYMAS

Teksto kūrimas

- Geba **kurti** įvairių tipų ir žanrų tekstus...
- Atlieka su nagrinėjama literatūra susijusius **kūrybinius darbus**...
- **Samprotauja** remdamiesi perskaitytais ar girdėtais teksta **žodžiu ir raštu**...
- Sudaro teminių darbų aplanką (**portfolio**) apie dabarties kultūros reiškinius ir istorines kultūros asmenybes.

KALBOS PAŽINIMAS

Kalba kaip socialinis kultūrinis reiškinys

- Remdamiesi skaitytais tekstaais geba **paišinti** lietuvių kalbos rašytinių šaltinių kultūrinį kontekstą...
- Geba **diskutuoti** apie dabartinę lietuvių kalbos padėtį...
- Geba **atlikti** kalbos **tyrimo darbus**...



KALBOS PAŽINIMAS

Fonetikos, kirčiavimo ir morfologijos žinių taikymas, taisyklinga tartis ir rašyba

- **Kalbėdami** skiria priegaides, taiko pagrindines kirčiavimo taisykles.
- Moka **naudotis** kirčiavimo žodynais ir el. kirčiuoklėmis.
- **Kalbėdami ir rašydami** laikosi bendrinės lietuvių kalbos gramatikos normų.
- **Geba taikyti** visas rašybos taisykles, kurdami tekstą laikosi taisyklingos lietuvių kalbos rašybos reikalavimų.



KALBOS PAŽINIMAS

Sintaksės žinių taikymas, taisyklinga skyryba

- **Nurodo** sudėtinių prijungiamųjų sakinių rūšis, šalutinių sakinių laipsnius, **geba parinkti** <...> sakinių sintaksinių sinonimų.
- Geba **paišinti** <...> sintaksinių konstrukcijų ypatumus.
- Geba **taikyti** visas privalomasias skyrybos taisykles.
- Geba tinkamai **vartoti** ir skirti **citatas**.
- Kurdami tekstą **laikosi** skyrybos **reikalavimų** ir sakinių sudarymo bei siejimo normų.

Kaip patikrinti turinio įsisavinimo ir įvairių gebėjimų lygį?



Kur ką (*žinias ir gebėjimus*) skiriame?



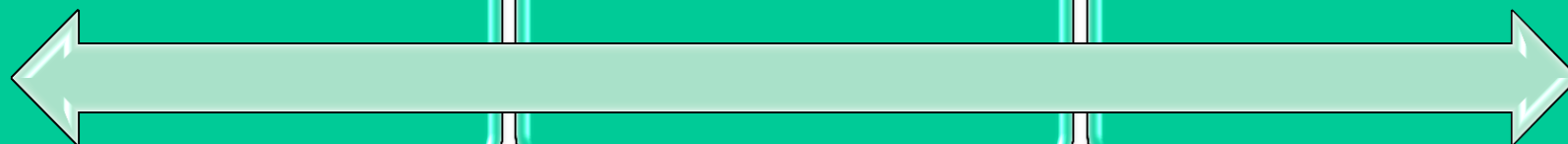
**Kalbėjimu
tikriname: ...**



**Teksto
suvokimu
tikriname: ...**



**Teksto
kūrimu
tikriname: ...**



Aptarkime tai metodiniuose būreliuose



Gražaus Rugsėjo!



ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA



UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

Zita Nauckūnaitė